

“MULTIDIMENSIONAL ASSESSMENT AND DEVELOPMENT OF THE ENTREPRENEURIAL ECOSYSTEM AT NATIONAL AND REGIONAL LEVEL IN ORDER TO BOOST
THE SME SECTOR IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA”

Autori: Dr. VINOGRADOVA Natalia, dr. NOVAC Alexandra, dr. IANIOGLO Alina, dr. GUTIUM Tatiana, MAIER Lidia, FALA Victoria, BOLDURAT Vladislav

Tipul concursului: Program de Stat (2020-2023).

Finanțator: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.

Obiectivul general al proiectului: evaluarea ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova.

Rezultatele principale ale proiectului:

- 1) A fost elaborată metodologia de evaluare a ecosistemului antreprenorial.
- 2) A fost efectuată evaluarea multidimensională a ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova în baza metodologiei elaborate.
- 3) A fost elaborat modelul econometric pentru prognozarea dezvoltării sectorului antreprenorial pe termen mediu în Republica Moldova.
- 4) A fost elaborată prognoza principalilor indicatori ai activității antreprenoriale, inclusiv ai sectorului IMM, pe termen mediu în Republica Moldova pentru anii 2023-2026.

Importanța socio-economică: În cadrul evaluării multidimensionale a ecosistemului antreprenorial a fost identificat impactul a 7 componente ale acestuia (*finanțarea, capitalul uman, cultura antreprenorială, inovațiile, infrastructura, cadrul normativ și reglementarea, piețele*) asupra dezvoltării antreprenoriatului în Republica Moldova. Fundamentarea științifică și empirică a provocărilor pe aceste domenii, cu care se confruntă antreprenorii, precum și prognoza elaborată a activității antreprenoriale pe termen mediu, pot fi utilizate de către organizațiile de susținere a afacerilor și autoritățile publice, atât în procesul de consultare și instruire a antreprenorilor, în programele furnizorilor de servicii de afaceri, orientate spre dezvoltarea competențelor antreprenoriale, cât și în documentele de politici ale statului în domeniul antreprenoriatului.

*****

Competition Type: State Program.

Implementation Period: 2020-2023.

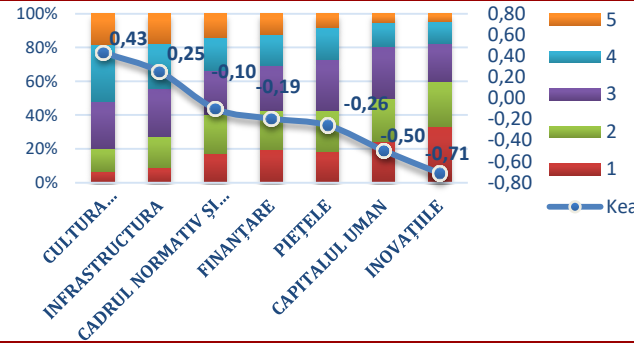
Funding Source: National Agency for Research and Development.

General Project Objective: Assessment of the entrepreneurial ecosystem in the Republic of Moldova.

Main Project Results: 1) A methodology for assessing the entrepreneurial ecosystem in the Republic of Moldova has been developed. 2) A multidimensional evaluation of the entrepreneurial ecosystem in the Republic of Moldova has been carried out based on the developed methodology. 3) An econometric model has been developed to forecast the medium-term development of the entrepreneurial sector. 4) A forecast of the key indicators of entrepreneurial activity, including the SME sector, in the medium term in Moldova for the years 2023-2026 has been prepared.

Socio-economic importance: In the multidimensional assessment of the entrepreneurial ecosystem, the impact of its 7 components (financing, human capital, entrepreneurial culture, innovations, infrastructure, normative framework and regulation, markets) on the development of entrepreneurship was identified. The scientific and empirical substantiation of the challenges in these areas, faced by entrepreneurs, as well as the developed forecast of entrepreneurial activity in the medium term, can be used by business support organizations and public authorities, in the process of consulting and training entrepreneurs, in the programs of business service providers, oriented towards the development of entrepreneurial skills, and in state policy documents in the field of entrepreneurship.

1) Metodologia de evaluare a ecosistemului antreprenorial în Republica Moldova
The methodology for assessing the entrepreneurial ecosystem in the Republic of Moldova

$$Kea = \frac{(-2) * \% scor_{„1”} + (-1) * \% scor_{„2”} + (+1) * \% scor_{„4”} + (+2) * \% scor_{„5”}}{100\%}$$

unde:

Kea - coeficientul evaluării ecosistemului antreprenorial;

- % scor_{„1”} - ponderea răspunsurilor antreprenorilor, care au evaluat factorul foarte negativ (scor 1);
- % scor_{„2”} - ponderea răspunsurilor antreprenorilor, care au evaluat factorul negativ (scor 2);
- % scor_{„4”} - ponderea răspunsurilor antreprenorilor, care au evaluat factorul pozitiv (scor 4);
- % scor_{„5”} - ponderea răspunsurilor antreprenorilor, care au evaluat factorul foarte pozitiv (scor 5).

2) Metodologia prognozării sectorului antreprenorial în Republica Moldova
The methodology of forecasting the entrepreneurial sector in the Republic of Moldova

Variabilele modelului de prognoză a activității de antreprenoriat, pe blocuri //
The variables of the forecasting model of entrepreneurial activity, by blocks

Variabilele endogene	Variabilele exogene
Blocul „Indicatorii de bază a activității de antreprenoriat”	
<i>nti</i> - Numărul total de întreprinderi în Republica Moldova;	<i>pib_loc</i> - Produsul Intern Brut pe locuitor, preturi curente
<i>nimm</i> - Numărul de întreprinderi IMM;	<i>lei_d</i> - Rata medie de schimb anuală
<i>pt</i> - Numărul mediu de personal (toate categoriile de întreprinderi);	<i>r_cr</i> - Rata nominală medie ponderată a dobânzilor creditelor de consum noi acordate
<i>pimm</i> - Numărul mediu de personal IMM;	<i>rcrt</i> - Rata nominală medie ponderată a dobânzilor creditelor noi acordate (total)
<i>ft</i> - Rezultatul financiar soldat până la impozitare. Profit (+) Pierdere (-). Toate categoriile de întreprinderi;	<i>crt</i> - Volumele creditelor noi acordate (total pe sectorul bancar)
<i>fimm</i> - Rezultatul financiar soldat până la impozitare. Profit (+) Pierdere (-). IMM.	<i>tiner</i> - Numărul mediu anual al tinerilor (18-35 ani) cu reședință obișnuită
	<i>salb</i> - Câștigul salarial mediu brut lunar
Blocul „Cifra de afaceri”	
<i>tvv</i> - Venituri din vânzări (toate categoriile de întreprinderi)	<i>salb</i> - Câștigul salarial mediu brut lunar
<i>vvimm</i> - Venituri din vânzări IMM	<i>imm_loc</i> - Numărul de IMM-uri la 1000 de locuitori ai Republicii Moldova
	<i>m_d</i> - Volumul importului
	<i>lei_d</i> - Rata medie de schimb anuală
Blocul „Credite IMM”	
<i>tcra</i> - Total credite acordate IMM-urilor	<i>rr</i> - Norma rezervelor obligatorii
	<i>rdcr</i> - Rata dobânzii la credite
	<i>ipc</i> - Indicele Prețurilor de Consum

Modelul de prognoză a activității de antreprenoriat pe termen mediu pentru Republica Moldova // Medium-term entrepreneurial activity forecast model for the Republic of Moldova

Model de prognoză
Blocul „Indicatorii de bază a activității de antreprenoriat”

$$\begin{aligned} \ln(nimm) &= 3,53 + 0,24\ln(pib\_loc) - 0,19\ln(lei\_d) \\ \ln(nti) &= 0,21 + 0,98\ln(nimm) - 0,04\ln(lei\_d) \\ \ln(pt) &= -1,63 + 2,06\ln(salb) - 0,33\ln(rcrt) + 5,63\ln(tiner) \\ \ln(pimm) &= -3,59 + 3,94\ln(salb) - 0,43\ln(rcrt) + 10,51\ln(tiner) \\ \ln(ft) &= -74,74 + 20,78\ln(nti) - 1,98\ln(crt) \\ \ln(fimm) &= -58,95 + 16,03\ln(nimm) - 1,00\ln(crt) - 0,61d20 \end{aligned}$$

Blocul „Cifra de afaceri”

$$\begin{aligned} \ln(tvv) &= 2,08 + 0,31\ln(salb) + 0,74\ln(lei\_d) + 0,65\ln(m\_d) \\ \ln(vvimm) &= -5,05 + 2,18\ln(imm\_loc) + 1,20\ln(lei\_d) \end{aligned}$$

Blocul „Credite IMM”

$$tcra = 23,02 + 0,21 \times ipc - 0,68 \times rdcr - 0,16 \times rr$$

În domeniul elaborării modelelor de prognoză a sectorului antreprenorial, inclusiv IMM, din Republica Moldova sunt foarte puține studii. Prima cercetare, și la moment unica, de elaborare a modelului econometric de prognoză a dezvoltării sectorului antreprenorial din Moldova a fost efectuată în cadrul proiectului dat.

*****

There are very few studies in the field of developing forecasting models for the entrepreneurial sector, including SMEs, in the Republic of Moldova. The first research, and at the moment unique, to develop the econometric model for forecasting the development of the entrepreneurial sector in Moldova was carried out within the our project.